

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ФРАНЦУЗЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Князян М. О.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 035 Філологія,
спеціалізації 035.055 «Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – французька»

ОДЕСА
Видавець Букаєв Вадим Вікторович
2023

УДК 37.02(076)

M54

Укладач:

М. О. Князян, д. пед. н., проф. кафедри французької філології ОНУ імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

О. В. Григорович, канд. пед. н., доц. кафедри іспанської філології ОНУ імені І. І. Мечникова;

О. В. Хромченко, канд. пед. н., доц. кафедри граматики англійської мови ОНУ імені І. І. Мечникова

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету романо-германської філології Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова
Протокол № 10 від 08 червня 2023 року*

M54

Методика викладання іноземної мови : методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізації 035.055 «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька» / уклад. М.О. Князян. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023. 24 с.

У методичних рекомендаціях здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня пропонуються теми, питання до практичних занять, завдання для самостійної роботи, література для самопідготовки.

Методичні рекомендації сприяють формуванню знань студентів про сучасні вимоги щодо організації освітнього процесу з викладання іноземної мови, психологічні засади, методи формування артикуляційних, інтонаційних, лексичних, граматичних знань та вмінь, а також умінь у аудіюванні, говорінні, читанні, письмі. Передбачається підготовка студентів до використання цифрових технологій на уроках французької мови та в позакласний час.

Для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, викладачів-науковців.

УДК 37.02(076)

© М.О. Князян, 2023.

© Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023

Зміст

Передмова	4
Розділ 1. Зміст навчальної дисципліни	7
Розділ 2. Плани практичних занять	10
Розділ 3. Завдання для самостійної роботи	16
Список рекомендованої літератури	19
Додатки	21

Передмова

Розширити можливості до працевлаштування бакалаврів філології є можливим за умов оволодіння ними таким важливим напрямом їхньої професійної підготовки, як навчання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти. Методичні рекомендації спрямовані на оволодіння студентами широкою системою знань про психолінгвістичні особливості засвоєння учнями іншомовного матеріалу, методи та технології формування їхніх умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності, форми організації освітнього процесу.

Метою методичних рекомендацій є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань про психологічні засади, інноваційні технології та сучасні методи викладання французької мови в закладах загальної середньої освіти, виявленні зв'язку методики викладання французької мови з іншими науками, розкритті основних завдань шкільних уроків з французької мови, формуванні відповідних практичних умінь оперувати традиційними та сучасними методами й прийомами викладання мови.

Завдання: надати здобувачам вищої освіти базові знання з основ викладання французької мови в закладі освіти, забезпечити готовність студентів до планування роботи вчителя, навчання мови як системи та формування в учнів умінь в аудіюванні, говорінні (діалогічному, монологічному), читанні, письмі, впровадження методів та прийомів викладання французької мови, використовуючи при цьому сучасні засоби та форми організації навчально-виховного процесу, інформаційно-комунікаційні технології.

Ураховуючи вимоги стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня, передбачається формування елементів таких компетентностей, як-от

– *інтегральної* (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов);

– *загальних* (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності;

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно;

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами;

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях;

ЗК14. Здатність цінувати різноманіття та мультикультурність;

– спеціальних (СК):

СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу;

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

СК08. Здатність вільно і усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

СК11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення;

СК12. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами;

СК13. Здатність ефективно вирішувати задачі виховання учнів загальноосвітньої школи, організації їхньої навчально-пізнавальної діяльності з урахуванням психологічних закономірностей розвитку особистості, положень дидактики, наукових засад внутрішкільного управління, прогресивного педагогічного досвіду;

СК14. Здатність обирати ефективні методи, прийоми, форми навчання іншомовного матеріалу та розвитку вмінь учнів у різних видах іншомовної мовленнєвої діяльності, оптимально використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології, засоби в мережі Інтернет;

СК15. Здатність визначати цілі, задачі та зміст уроків іноземної мови в різних класах загальноосвітньої школи, планувати навчально-виховний процес, прогнозувати труднощі засвоєння навчального матеріалу з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів.

Програмними результатами навчання, на досягнення яких спрямовані методичні рекомендації, є такі, як-от:

ПР05. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо;

ПР06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;

ПР20. Мати навички планування та проведення виховання, навчання й розвитку учнів різних класів відповідно до їхніх індивідуально-психологічних особливостей, враховуючи їхню етнічну, релігійну, культурну приналежність, на засадах внутрішкільного управління та з використанням прогресивного педагогічного досвіду;

ПР21. Аналізувати та обирати методи й форми навчання фонетики, граматики, лексики, формування вмінь учнів загальноосвітньої школи в аудіюванні, говорінні (діалогічному, монологічному), читанні, письмі, перекладі з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, електронних засобів і матеріалів у мережі Інтернет, мати навички самостійної розробки вправ з навчання учнів іншомовного матеріалу та іншомовного спілкування;

ПР22. Мати навички визначати цілі, завдання та зміст уроків французької та англійської мов та літератур відповідно до рівня підготовки учнів у різних класах

загальноосвітньої школи, планувати навчальний процес в цілому (в аудиторний та позааудиторний час).

Методичні рекомендації спрямовані на те, щоб здобувач вищої освіти мав *знати* теоретичні засади викладання іноземної мови в закладах загальної середньої освіти; місце методики у загальній системі знань про суспільство; організації аудиторної та позааудиторної навчально-пізнавальної діяльності учнів з оволодіння іноземною мовою;

вміти: примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі навчання французької мови; спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; використовувати іноземну мову в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань; учитися й оволодівати сучасними знаннями; опрацьовувати та аналізувати матеріал з різних джерел; критично оцінювати інформацію; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях; виявляти, ставити та вирішувати проблеми; приймати обґрунтовані рішення в професійно-педагогічній діяльності; бути самокритичним; працювати в команді та автономно; цінувати різноманіття та мультикультурність; вільно й усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань; організовувати та впроваджувати навчально-виховний процес з викладання іноземної мови; визначати цілі, задачі та зміст уроків іноземної мови в різних класах закладу загальної середньої освіти, планувати навчально-виховний процес, прогнозувати труднощі засвоєння навчального матеріалу з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів; формувати з використанням сучасних цифрових технологій мовні знання, вміння в аудіюванні, говорінні, читанні, письмі; вирішувати задачі виховання учнів; надавати консультації з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

Запропоновано плани практичних занять зі списком рекомендованих наукових джерел, самостійні завдання. У «Додатках» подано «Питання для підсумкового контролю» (Додаток А), таблицю розподілення годин на самостійну роботу за кожною темою (Додаток Б), критерії оцінювання письмових завдань (Додаток В), критерії та шкала оцінювання (Додаток Г).

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Методика викладання іноземної мови»

Тема 1. La méthodologie: aspects généraux.

L'objet de la méthodologie. La méthodologie dans le système des sciences contemporaines. Le langage et les mécanismes de son fonctionnement. Les particularités du langage intérieur / extérieur. Le cadre européen commun de référence pour les langues.

Тема 2. La base psycholinguistique de l'enseignement du français.

La base psychologique de l'intériorisation des savoirs (la démonstration du modèle langagier, l'analyse de sa forme et de sa structure, la formation des savoir-faire avec appui informationnel, la formation des savoir-faire sans appui informationnel). Les étapes de la formation des savoirs. Les types d'exercices. Les exercices langagiers. Les exercices communicatifs: préparés et non préparés. Les phases d'apprentissage. Les activités de découverte. Les activités de systématisation. Les activités d'utilisation.

Тема 3. L'enseignement du code langagier et de la culture.

Le code langagier. La phonétique. La grammaire. Le lexique. Les activités langagières. La compétence à communiquer langagièrement. La réception. La compréhension orale. La compréhension écrite. La production. L'expression orale. L'expression écrite. L'interaction. La médiation.

Тема 4. La phonétique.

Les méthodes de former des savoir-faire articulatoires. Les étapes de former les savoir-faire articulatoires. La démonstration du son. L'explication des règles de l'articulation. La gymnastique articulatoire. L'identification du son. L'imitation. La substitution. La formation des savoir-faire intonatifs. Les étapes de former les savoir-faire intonatifs. La démonstration d'un modèle intonatif. L'explication de la signification communicative d'un modèle intonatif. La réception du modèle intonatif. L'identification du modèle intonatif. La transformation. La réponse aux questions. L'emploi individuel du modèle intonatif dans la parole.

Тема 5. La grammaire.

Les méthodes de former des savoir-faire grammaticaux. Le minimum grammatical actif. Le minimum grammatical passif. La formation des savoir-faire grammaticaux actifs. L'explication des fonctions de la structure grammaticale. L'automatisation des savoir-faire actifs au niveau de la phrase / au niveau du texte. L'imitation du modèle langagier. La transformation du modèle langagier. L'emploi de la structure grammaticale d'une façon indépendante. L'emploi des modèles langagiers dans la parole monologique et dialogique. La formation des savoir-faire grammaticaux passifs. La démonstration de l'emploi de la structure grammaticale dans le contexte. L'automatisation des savoir-faire passifs au niveau de la phrase / au niveau du texte. La version.

Тема 6. Le lexique.

Les méthodes de former des savoir-faire lexicaux. Le vocabulaire réel. Le vocabulaire actif (le minimum lexical actif). Le vocabulaire passif (le minimum lexical passif). Le vocabulaire potentiel. Les moyens de la sémantisation du lexique étranger. Les

moyens directs. Les moyens visuels (des objets, des images, des schémas, des gestes, la mimique). Les moyens verbaux (des synonymes, des antonymes, le contexte). Les moyens indirects (la traduction, l'explication). La formation des savoir-faire lexicaux actifs. La sémantisation de l'unité lexicale. La démonstration de la forme graphique de l'unité lexicale. L'automatisation des savoir-faire lexicaux actifs au niveau de la phrase et du texte. La formation des savoir-faire lexicaux passifs. L'analyse de la structure du mot. La compréhension de sens de l'unité lexicale (des mots dérivés d'après les affixes, des mots-conversions, des mots polysémiques).

Tema 7. La compréhension orale

Les étapes d'organiser la compréhension orale. L'explication des difficultés langagières d'un texte. L'explication du contexte d'un message. L'analyse fragmentaire / globale / détaillée / critique. Le contrôle de l'audition (les moyens réceptifs et reproductifs). Les stratégies du bon auditeur (d'après J. Beacco, C. Cornaire, C. Favret). L'utilisation des connaissances antérieures. L'utilisation du contexte. L'utilisation de l'analyse ou du jugement critique. Les actions du professeur (faire trouver les éléments de la situation de communication, relever des informations qui permettent de vérifier les hypothèses, activer les schémas mentaux facilitant la compréhension, donner des tâches précises à effectuer lors de chaque écoute). Les exigences pour les documents proposés à l'écoute. Les descripteurs du savoir-faire «écouter».

Tema 8. La production orale

La parole dialogique. La parole monologique. Les étapes d'enseigner la parole dialogique / monologique. La communication "pédagogique". La communication "authentique". L'énoncé mémorisé, stéréotype, impersonnel / l'énoncé spontané, libre, individuel et personnel. La courbe intonative forcée et artificielle / la courbe intonative naturelle et expressive. L'écrit oralisé / l'oral véritable. La priorité à la forme et à la norme / la priorité au sens transmis. Les réponses à des questions fermées / les réponses à des questions ouvertes. Les réponses à des questions portant sur le lexique / les réponses à des questions portant sur des énoncés. La priorité au descriptif / la priorité au discours "implicite". L'échange restreint au linguistique / l'échange faisant appel à tous les aspects et tous les outils de la communication. Le réseau de communication privilégiant le rôle et le statut de l'enseignant / le réseau de communication privilégiant le rôle et le statut des apprenants. Les descripteurs du savoir-faire «prendre part à une conversation». Les descripteurs du savoir-faire «s'exprimer oralement en continu». Les descripteurs de la capacité à l'oral (les aspects qualitatifs «aisance», «étendue», «interaction», «correction», «cohérence»).

Tema 9. La compréhension écrite

Les étapes d'organiser la compréhension écrite. L'introduction dans un domaine. La conversation à partir du contenu d'un texte. Les actions du professeur : développer l'esprit de synthèse, habituer à retrouver l'organisation logique d'un texte, faire repérer les groupes de sens et les mots de liaisons, les articulations du texte, entraîner à repérer les termes porteurs de signification. La lecture à domicile. Les exigences pour une organisation effective du travail des élèves. La succession. L'accessibilité. Le contrôle systématique. L'analyse des fautes. Les descripteurs du savoir-faire «lire».

Tema 10. La production écrite

Les activités de pré-expression écrite. La reconnaissance des formes orales connues et de leur représentation graphique, d'après un support enregistré. L'analyse, l'acquisition et la conceptualisation de règles graphiques, toujours à l'aide d'un support enregistré. La systématisation des énoncés nouveaux, des règles acquises. Les documents déclencheurs (des textes: extraits de romans, de journaux, pièces de théâtre ou poèmes; des documents visuels: photographies, dessins humoristiques ou bandes dessinées, publicités; des documents sonores: enregistrement d'interviews, chansons, dialogues). L'exploitation écrite d'un document. Les paramètres de la production écrite. Le plan. La rédaction d'une introduction. L'organisation du texte (paragraphe, suites logiques, cohésion et unité). La langue de l'argumentation logique. Les mécanismes (orthographe, ponctuation). La clarté, la logique, l'originalité. La nécessité d'une conclusion. La prise de position nette du rédacteur (description, suggestion, critique). Les descripteurs du savoir-faire «écrire».

Tema 11. Le curriculum

La structure de l'année scolaire. La structure de la leçon (la prise de contact, la mise en train, le rappel de l'étape précédente, l'apprentissage des moyens linguistiques et sociolinguistiques (présentation, explication, compréhension des éléments sociaux et culturels, réflexion, analyse des points grammaticaux, production guidée, production ouverte, production libre), les activités de communication, l'évaluation). Les objectifs de l'enseignement du français. L'évaluation. Les moyens audiovisuels. L'activité éducative. Le succès d'études et les mécanismes de son fonctionnement.

Tema 12. Les méthodologies

La méthodologie traditionnelle ("grammaire-traduction"). La méthodologie directe. La méthodologie audio-orale. La méthodologie audiovisuelle. La méthodologie active. La méthodologie interactive. L'approche communicative. L'approche actionnelle. Les technologies informationnelles et communicatives. L'apport du numérique / digital.

Розділ 2. Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. «Методика викладання іноземної мови»

Практичне заняття 1.

Тема 2. La base psycholinguistique de l'enseignement du français.

Тема 3. L'enseignement du code langagier et de la culture.

План заняття

1. La base psychologique de l'intériorisation des savoirs.
2. Les étapes de former des savoirs.
3. Les types d'exercices.
4. Les phases d'apprentissage..
5. Le code langagier.
6. Les activités langagières.
7. La compétence à communiquer langagièrement.

Рекомендована література:

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю.Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с. URL : <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf>
3. Beacco J.C. La didactique du français langue étrangère aujourd'hui : entre fuite en avant et retours en arrière. Libres propos. URL : https://www.academia.edu/45060830/La_didactique_du_fran%C3%A7ais_langue_%C3%A9trang%C3%A8re_aujourd'hui_entre_fuite_en_avant_et_retours_en_arri%C3%A8re_Libres_propos
4. Un Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Editions Didier, 2001. 192 p.

Додаткова

1. Deloy A. L'intégration des TIC en classe de FLE : apports, limites et rôles. Le cas de l'Institut Français de Finlande. Sciences de l'Homme et Société. 2020. 123 p.
2. Lebrun M., Lacelle N. L'ère numérique : un défi pour la didactique du FLE. Synergies Portugal. 2014. № 2. P. 107-117. URL : https://gerflint.fr/Base/Portugal2/lebrun_lacelle.pdf

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbu.gov.ua>
 - Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe
2. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/apostil/normtivno-pravova-baza>
3. Наукова бібліотека ОНУ:

● загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>

● електронна бібліотека підручників: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>

● навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

4. Нова українська школа. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Практичне заняття 2.

Тема 4. La phonétique. **Тема 5.** La grammaire.

План заняття

1. Les méthodes et les étapes de former des savoir-faire articulatoires et intonatifs.
2. Le minimum grammatical actif. Le minimum grammatical passif.
3. Les méthodes de former des savoir-faire grammaticaux.
4. L'apport du numérique

Рекомендована література:

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с.

2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf>

3. Roussel S. Apport du numérique à l'enseignement-apprentissage des langues. Paris : Cnesco-Cnam. 2020. 24 p.

Додаткова

1. Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх! НУШ. Нова Українська Школа. URL: <https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/>

2. Paternostro R. Vers une didactique de l'oralité en FLE : l'apport du numérique. Journal of applied Psycholinguistics. Rivista di Psicolinguistica applicata. 2020. №1. P. 83-99.

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbu.gov.ua>

● Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe

2. Наукова бібліотека ОНУ:

● навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

Практичне заняття 3.

Тема 6. Le lexique. **Тема 7.** La compréhension orale

План заняття

1. Le vocabulaire réel. Le vocabulaire potentiel.
2. Les moyens de sémantiser le lexique étranger.
3. Les méthodes de former des savoir-faire lexicaux.

4. L'apport du digital.
5. Les étapes d'organiser la compréhension orale.
6. Le contrôle de l'audition.
7. Les stratégies du bon auditeur.
8. Les exigences pour les documents proposés à l'écoute.
9. Les descripteurs du savoir-faire «écouter».

Рекомендована література:

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с.
2. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 287 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i->
4. Roussel S. Apport du numérique à l'enseignement-apprentissage des langues. Paris : Cnesco-Cnam. 2020. 24 p.
5. Un Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Editions Didier, 2001. 192 p.

Додаткова

1. Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх! НУШ. Нова Українська Школа. URL: <https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/>
2. Deloy A. L'intégration des TIC en classe de FLE : apports, limites et rôles. Le cas de l'Institut Français de Finlande. Sciences de l'Homme et Société. 2020. 123 p.
3. Lebrun M., Lacelle N. L'ère numérique : un défi pour la didactique du FLE. Synergies Portugal. 2014. № 2. P. 107-117. URL : https://gerflint.fr/Base/Portugal2/lebrun_lacelle.pdf

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbu.gov.ua>
 - Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe
2. Наукова бібліотека ОНУ:
 - загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
 - електронна бібліотека підручників: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
 - навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

Практичне заняття 4.

Тема 8. La production orale

План заняття

1. La parole dialogique.
2. La parole monologique.

3. Les étapes d'enseigner la parole dialogique / monologique.
4. La communication "pédagogique". La communication "authentique".
5. Les descripteurs du savoir-faire «prendre part à une conversation».
6. Les descripteurs du savoir-faire «s'exprimer oralement en continu».
7. Les descripteurs de la capacité à l'oral (les aspects qualitatifs «aisance», «étendue», «interaction», «correction», «cohérence»).
8. Les technologies informationnelles et communicatives.

Рекомендована література:

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf>
2. Веассо J.C. La didactique du français langue étrangère aujourd'hui : entre fuite en avant et retours en arrière. Libres propos.
https://www.academia.edu/45060830/La_didactique_du_fran%C3%A7ais_langue_%C3%A9trang%C3%A8re_aujourd'hui_entre_fuite_en_avant_et_retours_en_arri%C3%A8re_Libre_s_propos
4. Un Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Editions Didier, 2001. 192 p.

Додаткова

1. Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх! НУШ. Нова Українська Школа. URL: <https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/>
2. Deloy A. L'intégration des TIC en classe de FLE : apports, limites et rôles. Le cas de l'Institut Français de Finlande. Sciences de l'Homme et Société. 2020. 123 p.
3. Paternostro R. Vers une didactique de l'oralité en FLE : l'apport du numérique. Journal of applied Psycholinguistics. Rivista di Psicolinguistica applicata. 2020. №1. P. 83-99.

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
 - Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Наукова бібліотека ОНУ:
 - загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
 - електронна бібліотека підручників: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
 - навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

Практичне заняття 5.

Тема 9. La compréhension écrite Тема 10. La production écrite

План заняття

1. Les étapes d'organiser la compréhension écrite.
2. Les actions du professeur.
3. Les descripteurs du savoir-faire «lire».
4. Les activités de pré-expression écrite.
5. Les documents déclencheurs.
6. L'exploitation écrite d'un document.
7. Les paramètres de la production écrite.
8. Les descripteurs du savoir-faire «écrire».
9. L'apport du numérique

Рекомендована література:

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf>
3. Kniazian M., Khromchenko O., Sushchenko R. Development of Future Teachers' Project Competence to design Learning Process of GE, ESP, LSP. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. Niš : University of Niš, 2021. Vol. 9, № 3. P. 495-504.
4. Roussel S. Apport du numérique à l'enseignement-apprentissage des langues. Paris : Cnesco-Cnam. 2020. 24 p.
5. Un Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Editions Didier, 2001. 192 p.

Додаткова

1. Kniazian, M. O., Pantchenko, I. V. La formation de la compétence communicative dans le cadre de la lecture suivie. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Педагогіка та психологія. К., 2018. №. 29. P. 135-141. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknl_u_Ptp_2018_29_17
2. Lire et écrire au cycle 3. Repères pour organiser les apprentissages au long du cycle. Centre national de documentation pédagogique. https://www.snuipp.fr/IMG/pdf/lire_ecrire_c3.pdf
3. Stratégies de lecture pour comprendre ce que tu lis. <http://www.centrefora.on.ca/ressources/strategies-de-lecture%E2%80%A6pour-comprendre-ce-que-tu-lis>

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
 - Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Наукова бібліотека ОНУ:

- загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
- електронна бібліотека підручників: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
- навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

Практичне заняття 6.

Тема 11. Le curriculum **Тема 12.** Les méthodologies

План заняття

1. La structure de l'année scolaire.
2. La structure de la leçon
3. Les objectifs de l'enseignement du français.
4. L'évaluation.
5. La méthodologie active. La méthodologie interactive.
6. L'approche communicative. L'approche actionnelle.
7. Les technologies informationnelles et communicatives. L'apport du numérique / digital.

Рекомендована література:

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с.
2. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 287 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf>
4. Kniazian M., Khromchenko O., Sushchenko R. Development of Future Teachers' Project Competence to design Learning Process of GE, ESP, LSP. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. Niš : University of Niš, 2021. Vol. 9, № 3. P. 495-504.
5. Roussel S. Apport du numérique à l'enseignement-apprentissage des langues. Paris : Cnesco-Cnam. 2020. 24 p.
6. Un Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Editions Didier, 2001. 192 p.

Додаткова

1. Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх! НУШ. Нова Українська Школа. URL: <https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/>
2. Deloy A. L'intégration des TIC en classe de FLE : apports, limites et rôles. Le cas de l'Institut Français de Finlande. *Sciences de l'Homme et Société*. 2020. 123 p.
3. Lebrun M., Lacelle N. L'ère numérique : un défi pour la didactique du FLE. *Synergies Portugal*. 2014. № 2. P. 107-117. URL : https://gerflint.fr/Base/Portugal2/lebrun_lacelle.pdf

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
 - Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/apostil/normtivno-pravova-baza>
3. Наукова бібліотека ОНУ:
 - загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
 - електронна бібліотека підручників: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
 - навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>
3. Нова українська школа. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Розділ 3. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль 1. «Методика викладання іноземної мови»

Самостійна робота передбачає самопідготовку до практичних занять, самостійне опрацювання зазначених нижче тем та виконання завдань.

Тема 1. La méthodologie: aspects généraux

Analysez les exigences présentées dans les chapitres 2, 3 du «Cadre européen commun de référence pour les langues».

Тема 2. La base psycholinguistique de l'enseignement du français

Caractériser la base psychologique de l'intériorisation des savoirs, les étapes de la formation des savoirs; donnez des exemples à l'appui.

Тема 3. L'enseignement du code langagier et de la culture

Analysez les positions scientifiques des savants ukrainiens et français sur la structure de la compétence à communiquer langagièrement; caractériser les composants.

Тема 4. La phonétique. Les méthodes de former des savoir-faire articulatoires et des savoir-faire intonatifs.

Analysez le potentiel des technologies de l'information et de la communication (TIC) pour former des savoir-faire articulatoires et intonatifs.

Тема 5. La grammaire

En utilisant des technologies numériques, composez un système d'exercices pour former des savoir-faire grammaticaux.

Тема 6. Le lexique

En vous servant des techniques de l'information et de la communication, développez des exercices pour former des savoir-faire lexicaux.

Тема 7. La compréhension orale

En utilisant une interface graphique interactive, faites des exercices pour former la capacité à comprendre des messages oraux.

Тема 8. La production orale

En vous servant des technologies de l'information et de la communication, créez un système d'exercices pour former des compétences dans l'usage du langage oral.

Tema 9. La compréhension écrite

En utilisant TIC, composez des exercices pour former des savoir-faire de comprendre la communication écrite.

Tema 10. La production écrite

En vous servant des technologies numériques, composez un système d'exercices pour former l'aptitude à produire des messages écrits.

Tema 11. Le curriculum

Composez un plan de la leçon de français.

Tema 12. Les méthodologies

Faites un système de techniques (à la base des technologies de l'information et de la communication) qui servent à la formation des compétences communicatives des élèves.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Биць Н.М. Лекції з методики навчання іноземної мови. Львів, 2019. 55 с.
2. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків : Вид. група «Основа», 2011. 287 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./ за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с. URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf>
4. Beacco J.C. La didactique du français langue étrangère aujourd'hui : entre fuite en avant et retours en arrière. Libres propos. https://www.academia.edu/45060830/La_didactique_du_fran%C3%A7ais_langue_%C3%A9trang%C3%A8re_aujourd'hui_entre_fuite_en_avant_et_retours_en_arri%C3%A8re_Libres_propos
5. Kniazian M., Khromchenko O., Sushchenko R. Development of Future Teachers' Project Competence to design Learning Process of GE, ESP, LSP. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. Niš : University of Niš, 2021. Vol. 9, № 3. P. 495-504.
6. Roussel S. Apport du numérique à l'enseignement-apprentissage des langues. Paris : Cnesco-Cnam. 2020. 24 p.
7. Un Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. Paris: Les Editions Didier, 2001. 192 p.

Додаткова

1. Багато методів навчання іноземних мов – комбінуйте їх! НУШ. Нова Українська Школа. URL: <https://nus.org.ua/view/bagato-metodiv-navchannya-inozemnyh-mov-kombinujte-yih/>
2. Deloy A. L'intégration des TIC en classe de FLE : apports, limites et rôles. Le cas de l'Institut Français de Finlande. *Sciences de l'Homme et Société*. 2020. 123 p.
3. Kniazian, M. O., Pantchenko, I. V. La formation de la compétence communicative dans le cadre de la lecture suivie. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Педагогіка та психологія. К., 2018. №. 29. P. 135-141. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknlu_Ptp_2018_29_17
4. Lire et écrire au cycle 3. Repères pour organiser les apprentissages au long du cycle. Centre national de documentation pédagogique. https://www.snuipp.fr/IMG/pdf/lire_ecrire_c3.pdf
5. Lebrun M., Lacelle N. L'ère numérique : un défi pour la didactique du FLE. *Synergies Portugal*. 2014. № 2. P. 107-117. URL : https://gerflint.fr/Base/Portugal2/lebrun_lacelle.pdf
6. Paternostro R. Vers une didactique de l'oralité en FLE : l'apport du numérique. *Journal of applied Psycholinguistics. Rivista di Psicolinguistica applicata*. 2020. №1. P. 83-99.
7. Stratégies de lecture pour comprendre ce que tu lis. <http://www.centrefora.on.ca/ressources/strategies-de-lecture%E2%80%A6pour-comprendre-ce-que-tu-lis>

Електронні інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА». URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>
 - Методика викладання іноземних мов. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
2. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/apostil/normtivno-pravova-baza>
3. Наукова бібліотека ОНУ:
 - загальний електронний каталог НБ ОНУ: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj-katalog/>
 - електронна бібліотека підручників: URL: <http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya-biblioteka-uchebnikov/>
 - навчальні та методичні матеріали: URL: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>
4. Нова українська школа. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Додатки

Додаток А

Питання для підсумкового контролю

1. La base psychologique de l'intériorisation des savoirs.
2. Les types d'exercices. Les exercices langagiers. Les exercices communicatifs.
3. La formation des savoir-faire articulatoires.
4. La formation des savoir-faire grammaticaux actifs.
5. Le vocabulaire réel. Le vocabulaire actif. Le vocabulaire passif. Le vocabulaire potentiel.
6. Les moyens de sémantiser le lexique étranger.
7. La formation des savoir-faire lexicaux actifs.
8. La compréhension orale.
9. Les exigences pour les documents proposés à l'écoute.
10. L'analyse globale / détaillée / critique.
11. Le contrôle de l'audition (les moyens réceptifs et reproductifs).
12. La production orale dialogique.
13. La production orale monologique.
14. La communication «pédagogique». La communication «authentique».
15. La compréhension écrite.
17. La production écrite.
18. Les formes d'organiser le curriculum.
19. Le programme d'enseigner le français.
20. Le plan de cours de français.
21. Le plan thématique.
22. La structure de la leçon.
23. Le cadre européen commun de référence: niveaux communs de référence.
24. Les moyens d'influence pédagogique.
25. Les technologies de l'information et de la communication pour l'enseignement.
26. L'approche communicative ; l'approche actionnelle.
27. La compétence à parler langagièrement.
28. Les tâches et leur rôle dans l'enseignement et l'apprentissage des langues.
29. L'apport du numérique / digital.
30. Le succès d'études et les mécanismes de son fonctionnement.

Додаток Б
Критерії оцінювання письмових завдань

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти правильно, повно, системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому цікаві творчі ідеї.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

Додаток В
Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми та підсумкового контролю.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

Навчальне видання

Методика викладання іноземної мови

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізації 035.055 «Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька»

В авторській редакції

Укладач:

Князян Маріанна Олексіївна

Підп. до друку 08.06.2023. Формат 60x84/16.

Ум.-друк. арк. 1,0. Наклад 100 пр.

Зам. № 128. Видавець Букаєв Вадим Вікторович

вул. Пантелеймонівська, 34, м. Одеса, 65012.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.

Тел. 0949464393, 0487431393 e-mail: 7431393@gmail.com